

FCD FONDACIJA
CENTAR ZA
DEMOKRATIJU

RADNA PRAVA ZAPOŠLJAVANJE SOCIJALNA KOHEZIJA

Za građane Srbije pitanja od najvećeg značaja su kako sačuvati posao, ili kako pronaći novi posao ako dobiju otkaz, kakav je kvalitet radnog mesta, mogu li se ostvariti prava na osnovu rada i na radu.

To su ključna pitanja za lični razvoj, porodicu i napredak društva u celini. Neizvesnost onemogućava planiranje budućnosti. Nemogućnost pristupa kvalitetnim poslovima i pristojnim uslovima rada, nizak nivo socijalne zaštite i ograničena ponuda poslova ne ostavlja mogućnost većeg izbora ni zaposlenima, ni nezaposlenima.

Suočeni sa nezaposlenošću, pretnjom od gubitka posla, siromaštvom koje nosi nezaposlenost, građani prihvataju da rade na privremenim, slabo plaćenim poslovima, bez zaštite zdravlja i bezbednosti.

Neregistrovani rad ili „rad na crno“ dugoročno znači onemogućavanje uživanja prava i zaštite koje imaju prijavljeni radnici.

Uskraćivanje zakonom definisanih radnih prava zaposlenih, diskriminacija pojedinih grupa, neadekvatna institucionalna zaštita, saznanje o lakoj zamenjivosti i nepostojanju alternative, za nezaposlene stvara osećaj obespravljenosti, sumnje u vladavinu prava i evropskog reformskog puta. Rizik od pada u siromaštvo nadvio se kao Damoklov mač nad velikim brojem građana Srbije.

Održivi ekonomski i društveni razvoj nameće potrebu stvaranja veće društvene kohezije i solidarnosti. Standardi dostojanstvenog rada nisu i ne treba da budu samo privilegija visoko razvijenih država. Srbiju ne vidimo kao zemlju jeftinog rada slabo obrazovanih radnika.

Zato se Fondacija Centar za demokratiju već godinama bavi standardom dostojanstvenog ili pristojnog rada, bori se protiv diskriminacije pri zapošljavanju, za bolju i efikasniju zaštitu prava zaposlenih, protiv rada na crno, za unapređene programe zapošljavanja teže zapošljivih grupa, za bolju pravnu regulativu i bolju institucionalnu zaštitu ugroženih na tržištu rada i na radu.

Program za
unapređenje
radnih prava,
zapošljavanja i
socijalne kohezije
jedan je od tri
glavna strateška
programa
Fondacije.

FCD je vodeća organizacija u Srbiji koja se bavi socijalnim i ekonomskim pitanjima i koja je tokom proteklih deset godina neprekidno povećavala nivo ekspertize i nadograđivala svoje iskustvo u oblasti monitoringa poštovanja ekonomskih, socijalnih i radnih prava u promenljivim ekonomskim uslovima i u kontekstu perspektiva razvoja.

FCD je postala prepoznatljiv i pouzdan sagovornik u raspavama o navedenim pitanjima, koga lokalne i strane organizacije i institucije često angažuju kao konsultanta i partnera.

FCD ima razvijenu mrežu partnera kako u privatnom, tako i u javnom sektoru. Fondacija je pomoću predloga za izmene zakonskih i institucionalnih okvira uticala i utiče na razvoj javnih politika u Srbiji.

NAŠE AKTIVNOSTI

Pratimo primenu zakona i predlažemo rešenja i nove praktične politike u oblasti rada, zapošljavanja i socijalne kohezije

Uradili smo:

- > Monitoring rada Vlade na pripremi predloga Zakona o agencijama za zapošljavanje – „Otvoreno o javnim politikama“ – naš izveštaj citiran od strane *European Social Policy Network* (2016-2017.)
- > Analiza efekata primene izmena i dopuna Zakona o radu iz 2014. godine (2016.)
- > Predlog praktične politike - Smanjenje rada na crno kroz uvođenje informacionog sistema pri Inspektoratu za rad (2015.)
- > Metodologija prikupljanja podataka i praćenja stanja u oblasti zapošljavanja u organima lokalne javne samouprave i lokalnim javnim preduzećima (2016.)
- > Metodologija za monitoring zapošljavanja u lokalnoj samoupravi (2015.)
- > Analiza „Dostojanstven rad i siva ekonomija – Ka efikasnijem suzbijanju neformalnog rada i sive ekonomije“ (2013.)
- > Formulirali smo predloge za izmenu i dopunu Zakona o radu (2008, 2010, 2012.): neki naši predlozi su usvojeni (npr. uvedena je obaveza poslodavaca da u sedištu firme drže dokumentaciju o zaposlenima, povećane su nadležnosti inspekcije rada i dr.)

Sprovodimo istraživanja u oblasti rada i zapošljavanja

Izdvajamo:

- > Profili zaposlenih preko agencija za zapošljavanje, u saradnji sa Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (2017.)
- > Transparentnost procedura i kriterijuma za zapošljavanje u organima i organizacijama korisnicima javnih sredstava –Studije slučaja (2015-2016.)
- > Istraživanje „Građani za reformu inspekcija“ – 5000 građana učestvovalo je u anketi (2014.)
- > Ka efektivnijem postupanju prekršajnih sudova i inspekcija rada u zaštiti prava radnika (2013.)
- > Analiza „Civilno društvo i radna prava“ (2013.)
- > Istraživanje „Stariji radnici na tržištu rada – Neki na poslu, a neki ni posla ni penzije“ (2012.)

Vodimo javne kampanje za ekonomska i socijalna prava

Najuspešnije kampanje:

- > **Inicijativa „Crno na belo“** – Održiva internet platforma www.crnonabelo.com koju je posetilo više od 50,000 korisnika, koja ima preko 200,000 pregleda i on-line zajednicu od oko 20,000 članova omogućava Fondaciji veliki doseg (2012-2014, nastavljena je 2016.)
- > **Zaustavimo političko zapošljavanje koje ugrožava dostojanstven rad** (2013.)
- > **Građani za reformu inspekcija** – kreirano je 6 novih mobilnih i web aplikacija kako bi se poboljšala komunikacija između građana i inspekcija – „Zeleni inspektor“, „Inspektor građanin“, „Patroliram“, „Prijavi, pokreni, promeni“, „Nevidljivi radnik“ sa nevladinim organizacijama širom Srbije
- > **Balkanska mreža za dostojanstven rad** – sa partnerima iz EU, Hrvatske, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Makedonije (2011-2012.)
- > **Država, biznis i građani u zaštiti ekonomskih i socijalnih prava** – Dobra praksa korporacija u zaštiti radnika (2008.)

Pomažemo građanima

- Informišemo ih o njihovim pravima i zaštiti prava
- Pružamo besplatne pravne savete
- Povezujemo ih sa institucijama za zaštitu prava
- Uključujemo ih u razmenu iskustava

Gradimo partnerstva i koalicije

- > U Nacionalnom konventu za Evropsku uniju, koordiniramo radnu grupu za pregovaračko poglavlje 2 (Sloboda kretanja radnika) i 19 (Socijalna politika i zapošljavanje);
- > Forum Socijalni dijalog – serija debata sa socijalnim partnerima o socijalnom i civilnom dijalogu (2016.);
- > Sa više od 20 nevladinih organizacija sarađujemo kroz Inicijativu „Crno na belo“ i druge projekte;
- > Osnajujemo nevladina udruženja da se bave ekonomskim i socijalnim pravima kroz dodelu malih grantova za razvoj u zajednici;
- > Sarađujemo sa sindikatima, kroz zajedničke projekte, nastupe, a sa sindikatom „Nezavisnost“ smo 2017. zaključili sporazum o saradnji;
- > Sarađujemo sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, Agencijom za mirno rešavanje radnih sporova, Poverenicom za zaštitu ravnopravnosti, Zaštitnikom građana, Inspektoratom za rad, Direktoratom za zaštitu zdravlja i bezbednosti na radu i drugim institucijama;
- > Okupljamo stručnjake i donosiocel odluka – u okviru naše platforme za javni dijalog „Dijalog u Centru“ organizovali smo više od 15 debata posvećenih standardima dostojanstvenog rada, borbi protiv neregistrovanog rada, položaju žena i drugih osetljivih grupa na tržištu rada na kojoj učestvuju donosioci odluka, stručnjaci, predstavnici civilnog društva i medija;
- > Sarađujemo sa Unijom poslodavaca, Privrednom komorom Srbije, kompanijama i malim i srednjim preduzećima;
- > Članica smo UN Globalnog dogovora – dobrovoljnog udruženja kompanija i organizacija posvećenih usaglašavanju svojih poslovnih aktivnosti sa deset univerzalnih principa društveno odgovornog poslovanja iz oblasti ljudskih prava, radnih prava, zaštite životne okoline i borbe protiv korupcije;
- > Član-posmatrač smo u FEPS-u – Fondaciji za evropske progresivne studije koja okuplja fondacije posvećene povezivanju socijaldemokratskih vrednosti i evropskih politika.

Izdavaštvo

Regulacija "lizinga radne snage" u Republici Srbiji

Otvoreno o javnim politikama
Oblast: Ostvarivanje
prava na rad

Analiza efekata primene izmena i dopuna zakona o radu

autor/i: Mario Reljanović,
Bojana Ružičić,
Aleksandra Petrović

Pojmovnik dostojanstvenog rada

autor/i: Bojana Ružičić,
Marko Miličević

Ka efektivnijem postupanju prekršajnih sudova i inspekcija rada u zaštiti prava radnika

autor/i: Ksenija Petovar,
Nikola Grujić

Ka većoj transparentnosti i jasnim kriterijumima za zapošljavanje u javnom sektoru

autor/i: Dušan Mojić,
Aleksandra K. Petrović,
Mario Reljanović

Stariji radnici Neki na poslu, a neki ni do posla ni penzije

autor/i: Srećko Mihailović,
Vojislav Mihailović

Korupcija protiv dostojanstvenog rada

autor/i: Milena Vujović,
Vojislav Mihailović,
Ksenija Petovar,
Srećko Mihailović

Srbija bez rada na crno - unapređenje uloge inspekcija rada u suzbijanju neformalne zaposlenosti

autor/i: Milena Vujović,
Miloš Savić,
Ksenija Petovar

Preporuke za suzbijanje korupcije u oblasti rada i zapošljavanja sa socio-ekonomskog i pravnog aspekta

autor/i: Autori: Dušan Mojić,
Aleksandra K. Petrović,
Mario Reljanović

Dostojanstven rad i siva ekonomija

autor/i: Milena Vujović,
Nataša Nikolić,
Bojana Ružičić

Druga naša izdanja u oblasti zaštite i promocije radnih prava i dostojanstvenog rada mozete naći na www.centaronline.org/sr/publikacije

DOSTOJANSTVENO RADITI U SRBIJI

Tokom 2017. godine Centar za demokratiju sprovodi projekat DOSTOJANSTVENO RADITI U SRBIJI – Ka boljoj zaštiti prava zaposlenih kroz saradnju civilnog društva i sindikata.

Saradnja civilnog društva i sindikata sprovedeće se kroz međusobnu razmenu iskustava i znanja, s namerom da se povećaju njihovi kapaciteti u oblasti zaštite i promocije radnih prava.

Kontinuirani nadzor nad implementacijom zakonskih okvira vezanih za radna prava i stručna analiza zakonskih reformi uz promociju standarda dostojanstvenog rada i podizanje svesti građana o ovoj temi, doprineće boljem razumevanju ove oblasti u civilnom sektoru i široj javnosti.

Aktivnostima koje realizujemo povezaćemo različite aktere u oblasti zaštite radnih prava na lokalnom i nacionalnom nivou, a sve to u cilju promocije i doprinosa primene standarda dostojanstvenog rada u Srbiji.

DOSTOJANSTVENO RADITI U SRBIJI se nadovezuje na prethodno realizovan projekat Centra „Radna prava u Srbiji – Praćenje primene regulative i uvođenje izmena kroz kreativno zagovaranje“, u okviru koga je sprovedena Analiza efekata primene izmena i dopuna Zakona o radu.

Projekat podržava Međunarodni Olof Palme Center.

Fondacija Centar za demokratiju je nevladina, nestranačka i neprofitna organizacija.

Naša MISIJA je da ohrabrujemo i pokrećemo građane na izgradnju demokratskog i solidarnog društva, unapređujemo ekonomska, socijalna i kulturna prava i borimo se za odgovorne i efikasne institucije kroz istraživanje, obrazovanje i javni dijalog.

Centar za demokratiju sprovodi aktivnosti u okviru tri programa:

- PROGRAM ZA RAD, ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNU KOHEZIJU
- PROGRAM ZA JAVNI DIJALOG
- PROGRAM ZA VLADAVINU PRAVA I DOBRO UPRAVLJANJE

Kraljice Natalije 70/II, 11000 Beograd
Tel./Faks: +381(0)11 3627 780, 3627 790
Email: info@centaronline.org

www.centaronline.org

CentarOnline

CentarOnline

CentarOnline